

Milde waakhond van Europa

De Nederlandse regering matigt haar toon tegenover Duitsland

Achtergrond - 16 januari 2004

(16 januari 2004) De Nederlandse regering lijkt geleidelijk afstand te nemen van haar resolute standpunt tegenover de Duitse schending van het [Stabiliteitspact](#). Revisie van het pact schijnt onontkoombaar te zijn geworden, ook vanwege de naderende uitbreiding van de Europese Unie.

De indruk ontstaat dat Nederland haar toon tegenover Duitsland geleidelijk matigt, zonder de harde woorden van Zalm volledig in te slikken. In Den Haag groeit het besef, dat vasthouden aan een onbuigzame houding inzake het Stabiliteitspact vrijwel zinloos is geworden nu de strafprocedure tegen Duitsland en Frankrijk is stopgezet. Tot eind vorig jaar kon Nederland zich nog in de Europese kijker spelen als aanvoerder van het verzet tegen het voornemen van een meerderheid van de Europese ministers van Financiën, om een vroegtijdig einde te maken aan de procedure tegen Duitsland en Frankrijk. Dit verzet was ontstaan, omdat deze landen niet voldeden aan de normen van het Stabiliteitspact. Op 26 november weigerden de ministers gehoor te geven aan de Nederlandse oproep en verklaarden de regels niet van toepassing op Berlijn en Parijs. Daardoor werd Nederland met een voldongen feit geconfronteerd: het pact had haar langste tijd gehad, revisie was onontkoombaar. De Nederlandse regering kon beter meedenken over een oplossing, dan volharden in een onwrikbare opstelling. Met het laatste kon zij hoogstens nog haar krediet in de diplomatieke wereld verspelen. "Het gevaar dreigt dat de grotere lidstaten ons niet moeten omdat we een te grote mond hebben", aldus Bot kort na zijn aantreden in december.

Dat wil niet zeggen dat Nederland nu klakkeloos achter Duitsland aanloopt. De Nederlandse regering is er immers voorstander van dat het [Europese Hof van Justitie](#) een uitspraak doet over het besluit van de Raad van Ministers. Bovendien heeft Bot zijn collega Fischer afgelopen dinsdag niet alleen begripvolle woorden ingefluisterd, maar ook gewezen op het belang dat Nederland hecht aan de Europese samenwerking.

Uitbreiding EU

De uitlatingen van Bot kunnen ook ingegeven zijn door de naderende uitbreiding van de Europese Unie. Op 1 mei 2004 groeit de Unie van vijftien naar vijfentwintig

lidstaten en neemt het gewicht van Nederland binnen Europa relatief sterk af. Daardoor wordt het 'kleine' Nederland - nog sterker dan voorheen - afhankelijk van het 'grote' Duitsland om zaken gedaan te krijgen binnen Europa. Bovendien vormt Duitsland vanaf 1 mei dit jaar het geografische midden van een Unie die een flink stuk naar het oosten is uitgebreid, waardoor Berlijn minder snel naar haar Nederlandse westerburen zal kijken. Door zich nu gematigd uit te laten over het Berlijnse begrotingsbeleid, hoopt Bot de relatie met onze machtige buurman Duitsland te verbeteren, zodat Nederland er vervolgens intensief gebruik van kan maken.

Maar ook na 1 mei zal Nederland de door Zalm gekoesterde rol van waakhond van de Europese regelgeving niet volledig loslaten. De Nederlandse regering is er weliswaar van doordrongen dat een al te harde opstelling het risico met zich meebrengt niet meer serieus te worden genomen door de 'grote' landen, zoals het optreden van Bot heeft laten zien. Zij is echter niet vergeten dat het hameren op aandacht van de 'grote' landen lonend kan zijn. Zo slaagde toenmalig minister van Financiën Zalm er in 1996 in om harde criteria voor het Stabiliteitspact te bedingen, dankzij de steun van Duitsland. Bovendien is de Nederlandse mildheid alleen dan geloofwaardig, wanneer ook af en toe aan de bel wordt getrokken. Anders vervaagt het verschil met een kritiekloze acceptatie van alles dat de 'grote' landen het 'kleine' Nederland voorschotelen. En dat kan niet in het belang van Nederland zijn.

Mark Schenkel is student Geschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam en schrijft regelmatig artikelen voor het Duitslandweb. Momenteel studeert hij aan de [Humboldt Universität](#) in Berlijn.

Zie ook Actueel Uitgelicht

[Eichel trotseert Stabiliteitspact](#)

Aanklacht tegen ministers vanwege Stabiliteitspact

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](#).

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/2306/milde-waakhond-van-europa>